

hogy a sebeket, melyek begyógyítása miatt a népnek bámulni és honorálni kell őket, többnyire maguk ejtik, mert igazi sebeket, mindeket a megítélt természet vagy a vakon működő szerencsétlenség út a gyarló emberi testen, nem tudnak meggyógyítani ezek a saját kegyelmükből promovált doktorkok. A mi Nagyváradot illeti, ismét beszépkolhatunk; Tiszu politikailag, parlamentileg egészségesebb, mint valaha, amint azt bizonyítást értesít is, midőn reménybeli páciensek, a becsületcsontok elleni fejtegetéseivel, enyhelegre a bordáikra kopintott.

Eppenséggel megindító volt látni, — írja a „Pester Correspondenz” — mily győnkedő aggodással fáradozott az ellenzéki obstrukciós koalíció a furdórtól hazatért miniszterelnök körül, mint nem szűnt meg érte végre halmozni, melyeknek ellenmondás nélkül bebizonyítani kellett, hogy Tiszu Kálmán beteg, igen beteg, talán már politikailag halott és így legjobban cselekednék, ha sirba vagy legalább is kórházba menne, hol ő kily nyugalmat késsitenek számára, minőt, ha vakmerő lesz tovább is élni, töltők többé soha kapni nem fog. A páciens azonban néhány olyan enyegző elutasító szóval válaszolt a doktor urak föltevésére, melyektől a tisztes klikk föléi alkalmasint még sokáig eszengeni fognak. A felett lehet vitatkozni, vajjon egyáltalán szüksége van-e arra a miniszterelnöknek, hogy személyes gyűlötlének inkább unalmas, mint gonosz inaszinuációi ellen védekezze; de az nem szenved kétséget, hogy Nagyváradról alaposan befőtött nekik a annyira neveltséges tette őket, hogy régi nőitáikra többé senki sem hallgat, utczai tüntetésekre többé egyetlen laumontágozó mesterlegélyt sem csábithatnak. Tiszu nemcsak a maradt tovább a szabadeltvő párt vezére, a koronának a nemzet tulajdoni többségének bizalma által fentartott feje a végrehajtó hatalomnak, de ilyenek érsi is magát személyes ellenségeinek csendes megvetéssel válaszol. Mivel válaszolnak neki? Lesz-e végre a pponyina k s i r á n y i n a k bátorága, hogy embereinek nyíltan s világosan, becsületesen s érthetően megmondják, miszerint hagyják abba a méltatlan modort s alkalmazzák a kormány és pártelnök ellen a becsületés elvi hadakozás taktikáját, mint az egy érdemes parlamentárismozshoz és oly pártokhoz illik, melyek eszméket a alapelveket kell hogy képviseljenek.

Ime, nyitva áll a csatár, tökéletes lovagiasággal személyesen állt ki a miniszterelnök egy igazi s igazságos harcjátéka, tiszta szívekkel, világitó czimerpaizsokkal s becsületes fegyverrel.

Itt van a közigazgatási reform kérdése. Tiszu Kálmán a politikai és törvényhozói diskusszió napirendjére tűzte s kerekben, csűrű-csavarással néki ki fejtette, miként szándékoznak azt foganatosítani a minisztertervezési. A községtől kezdve legyen regenerálva a megye, alulról fölfelé folyton dolgozva, építve, legyen a mi európai, modern magasra emelve a nélkül, hogy a nemzet geniesze, a történelmi sajátosság romba dőljön. A hivatalnok legyen megmentve a választás esélyeitől s rossz vélelműseiktől, a klikkek befolyásától s a kenyér bizonytalanságtól, legyen kinevezve, állásában biztosítva, mint a király, a katónaságot; de azért a vármege ne korlátozassék hatáskörében, hanem inkább legyen emelve, élesítve, kitágítva ellenőrző befolyása: a s eddig e i m o s ó d o t t a u t o n o m i e helyébe lépjen egy szabatos, mecszemend önkormányzat. Ez Tiszu Kálmán programja a közigazgatási reformját illetőleg. Mi a pponyini programja, a saigovan állami közigazgatási r i s k o l a vélt főnöke? Es mi a tántorithatatlann merev municiipalista Irányíté? Mint akarják ő k életképesse átalakítani, a vármegeket összeagyoztatni Magyarország modern kulturális életével?

Folyó hó 6-án mindkettőn megjelennek választók előtt, hogy kifejtsekk programjukat, ekkor meg fogjuk tudni, mily vonalban akar mozogni az ő akciójuk s őszintén megvallva kevésbé vagyunk kíváncsiak arra, hogy mily magatartást fognak tanúsítani a pontokkal szemben, melyekre nézve határozott ellentétben vannak Tiszu bevallott intencióival, mint ama nagyszámú pontot illetőleg, melyekre nézve majd az egyiknek, majd a másikkal, gyakran pedig mind a kettőjüknek is meg kell egyezniök Tiszával. Tiszelnök fogják az igazságot, vagy pedig följe helyezik-e a hazafias megfontolásnak a személyes ellenségeskedést. Minden ettől függ, Tiszu egészséges, Tiszu erős és telve van tettvágygal; becsületes és jó lovasgekés szerinti jókedvvel akar lándzsát törni a maga ideálja mellett. Vajjon a többiek is lovagiasan akarják-e vinni a ktdelmet?

KULFÖLD.

Natalia királyné és a regenség. Natalia királyné meg negyedik napja van Belgrádban, de — legalább esztörtört délig — még mindig nem látta fiait, Sándor királyt. Az ifjú király nem utazott ugyan el a vidékre, mint hitték, de ki nem mozdult palotájából, mely hermetice el van zárva a világtól, legalább attól, melyben Natalia mozog. Hogy ez állapot sokáig fenn nem tartható, az bizonyos. Natalia azonban nem akar engedni, vagyis Belgrádban való időzése tárgyában a regenséggel megkegyezésre lépni s így a jelenlegi helyzetet a Szerbiában uralkodó iszagottó hangulat mellett mindenesetre irossa bonyodalomra vezethet. Igen érdekesek azon részletek, melyeket egy szerb ofíciózus lap, mint távirataink jelentettek, a Natalia és a regenség közt már régebben folyó tárgyalásokról közöl. A királyné június 26-án B i s z t i c s n e k azt írta, hogy látni akarja fiát, Milán akkor ott volt s részvételével érkezett tartatott, mely azt határozta, hogy Sándor a külföldön: Iránságban vagy Romániában találkozzék anyjával. A szerb kormány hivatalosan felkérte Giers orosz külügyminisztert, hogy lépjen közbe s vegye rá Nataliát, ne jöjjon Belgrádba. Giers készségesen elvállalta a közvetítést s miuthogy a királyné akkor gyöngékedése miatt csakugyan elhalasztotta belgrádi utját, azt hitték, hogy halgatott az orosz kormány tanácsára. Időközben közzétett leveleiből azonban kitűnik, hogy csupán csak betegségére miatt maradt Yaltában. Később a szerb kormány ismét Giers közbelépését kérte ki. A z o r o s s m i n i s t e r a z o n b a n a z t f e l l e t t e h o g y n e m t e h e t i m e g a s z e r b k o r m á n y n a k e s z i v e s s é g e t, m e r t a z a n y a k i r á l y n é a z e l ő k ö z b e l e p é s e t i s r o s s z u l é r t e t t e é s f ö l r e m a g y a r a z t a.

Kormányválság Görögországban. A „Times”-nek azt üggyözik hogy a Trikupisz kormány Görögországban azon ponton áll, hogy be kell adnia lemondását. A kormányválság a kabinetnek a krétai kérdésséget tanúsított magatartása ideje elő s ennél fogva a „Times”-szerint a kabinet bukását a s e r r a d a l o m n y i l t k i t g r e s s e t o g j a k ö v e t n i, a m e l y e t a s i g e t e n l e v ő ö r k o s a p a t k, h a a l á z a d ó k e l é g s e g e s l ő s z e r t f o g n a k k a p n i, a l i g f o g n a k e l y m o d a t n i.

Ignyatjev leleplezése Boszniáról és Herzegovináról. A belgrádi Balkán-Correspondence egyik moszkvai levele feltűnő leleplezést közöl. Ignatjev gróf, a sanstefanói béke szerződés szerkesztője, a nevezett lap moszkvai levelezője előtt kijelenté, hogy az orosz diplomata nem alkudozott egyetlen hatalommal sem a Balkán-félsziget akármelyik tartományára, mert Oroszország a balkáni tartományokat a balkáni népek érthetetlen sajtójának tekintti.

Nektuk, oroszoknak, — ugymond — semmi sem kell a Balkán-félszigetből, annál kevésbé ajánlhatunk fel valamely idegennek ily tartományt, vagy engedhetünk meg ott idegen letelepítést, 1867-ben Napoleon oszárát, igaz, inditványozta, hogy Ausztria, Bosznia és Herzegovinával kártalanítsassék Lombardia-Venencia helyett. Törökország csak gyenge ellentállást látszott tanúsítani. Midőn azonban Prakesch-Osten br. osztrák követ a tervek Ignatjev gróffal közlé, az azonnal kijelenté, a nélkül, hogy Pétervárról előbb utasítást várna, hogy Oroszország azon pillanatban, melyben Ausztria átlépi Bosznia határát, azonnal bevonul Galliésziába. Az orosz-török háború kezdete előtt Oroszország és Ausztria között történtek tárgyalások, melyek Bosznia és Herzegovinára vonatkoztak. — De Göröcsök hercege csak az ugynevezett török Horvátországot, a Krajnatát az Unann túl és a delmát határ u előtt bizonyos kis területeket volt hajlandó Ausztriának átengedni. Ez áron azonban Ausztriának Oroszországgal párbanzosan kellett volna Boszniába bevonulni, itt önálló kormányt felállítani és azután Oroszországgal együtt elhagyni a Balkán-félsziget területét. A tárgyalások meghusultak, mint-hogy Ausztria Boszniát és Herzegovinát követelé s Oroszország azt semmi áron sem akarta átengedni.

Midőn én magam — mondá Ignatjev — a sanstef női békekötés után Beosben tárgyaltam, az osztrák kormánytervek kijelenték, hogy nem egyeztetnek sem abba, hogy Bosznia Szerbiának s Herzegovina Montenegrónak átengedessék, s e n a b b a, hogy e két szerb tartományból önálló állam alakítsassék, míg én nem voltam hajlandó egy boznák-hercegovinai házat sem átengedni, még kevésbé a herceg Göröcsök által már megígért területet. En mindjárt az 1875 diki bosnyák fölkelés kezdeteke jól ismertem a bécsi politika terveit, miért is konujjaink által azt tanácsoltam a fölkelés vezéreinek, hogy béküljenek ki a törökkel. Jastrebou, konult különösen a ezára küldtör Herzegovinába és ép ily megbírást adtam Kudriavcov konulnak Szerbiában. hogy kövessen el mindent a fölkelés lokalizálására. Egyszer mind kiszokoztam a törököknél, hogy egyelőre ne küldjönnek csapatokat Boszniába s Herzegovinába. A berlini kongresszuson már semmit sem lehetett elérni. De j ö t u d o m, h o g y m i n d e n i l y h a t á r o z a t é s s z e r z ö d é s o k a k i d e i g l e n e a. H a b e r l i n i s i s s e r z ö d é s e n o t t i s v a n O r o s z o r s z a g a l á t r a s a, a z i n e s s e h o l m e g í r v a, h o g y e m e g á l l a p o d á s é r i n t h e t l e n é s m i n d e n i d ö k r e m ö d ö s i t h a t a t l a n. F e l h a t a l m a z o m a z t k i j e l e n t e n i, h o g y n e m i g a z, h o g y O r o s z o r s z á g

baráknak, és legkevésbé az osztrák kormányterveknek azt az ajánlatot tette, vagy a megkegyezést kiltatása helyezte volna, hogy Boszniát s Herzegovinát államilag maguknak anektálják. — Az osztrák kormánytervek folytonosan arról biztosítanak a diplomatai közlekedésben éppen mint a delegációban, hogy a Balkán félszigeten nem követnek önző vagy hódítási erőket, hanem az összes balkáni országok önálló és független kifejlődésére törekzenek. Ebből önkényt következik annak lehetősége, hogy az Ausztriának, Boszniát és Herzegovinát illetőleg tulajdonított anektálási szándék, valamint az állítólagosan Szaloniki-ba való előnyomulástól terjesztett hírek valódi alappal bírjanak.

Koburg Ferdinand fejedelem iránt nem csak a porta viseltetik jó indulattal, hanem számtalan monarchianak, mely a királyi szobor előszőr fejezte ki n i l v a n o s a n a f e j e d e l e m i r a n t r o k o n s z e n v e t, h a n e m m á r N a m e t o r a z á g i s k e z d f e l m e l e d n i s k e d v e z e t t b a n g u n t a l t f o g a d j a a p o r t a m a s z á n d é k á t, h o g y F e r d i n a n d f e j e d e l m e t e l f o g a d t a s s a. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” nem cizolja meg a porta szándékát, sőt hitelt érdemlőnek mondja, anélkül, hogy ellenséges megjegyzést tűzse hozzá, a m i g e n f i g y e l e m r e m e l t ö, t e k i n t v e, h o g y e d d i g m i l y r i d e g m a g a t a r t á s t l a n n u s i t t B u l g á r i á v a l s z e m b e n.

LEGUJABB POSTA.

— Válság Belgrádban. Belgrád b ő l j e n t i k o k t o b e r 3-i k e l e t t e l. G r u i c s m i n i s t e r e l e n k t e g n a p m e g l a t o g a t t a a k i r á l y n é t, h o g y ő t S z e r b i a, a d y n a s z t i a é s a m a g a é r d e s é b e n a m á r i s m e t e l t e n f e l a j á n l o t t e g y e s e g e l f o g a d á s á r a b i r j a; a z o n b a n a k i r á l y n é G r u i c s e l ő t e r j e z t e s e i r e c s u p á n g u n y o s m o s o l y i a l v a l a s z o t t. G r u i c s, a k i a k i r á l y n é n a k ö s s e n t e t i z t e l e j ö v o l t, k é n y t e l e n v o l t é r t e s é r e a d n i, h o g y i l y k ö r t ü l m é n y e k k ö z ö t t n e m f o g a f i á v a l t a l á k o z n i.

— En, folytatja Gruics, több ízben kértém a fiatal királyt, hogy írjon anyjának, de ő azt válaszolta: „Nem egy s o r t s e m i r o k n e k i, a m i g a t y á m n e m e n g e d i m e g, v a g y a m i g a n y á m n e m f o g a d j a e l a n e k i s z a b o t t f e l t e t e l e k e t. H a s n y á m i g a z á n s z e r e t é s h a b é k é t é s n y u g a l m a t a k a r. u g y h á t f o g a d j a e l a f e l t e t e l e k e t.”

A királyné erre azt választotta, hogy elég okos arra, hogy megfontolja, a mit tesz. Nem tűri, hogy feltételeket szabjanak neki és látja, hogy fia egy hajszálnival se jobb gonosz atyjánál.

— Teljesen kézenyös rám nézve, így zárta be a királyné szavait, akár beszélök a fiammal, akár nem; hisz Jaltában se látam őt.

Végül kijelentette a királyné, hogy a k a r é k o s s á g i s z e m p o n t b ő l k ö l t ö z t e t t B e l g r á d b a.

A metropolita előt ügy nyilatkozott a királyné, hogy nem fogja a székesegyházat meglátogatni, nehogy fia a templomba menetelben akadályozva legyen.

A regenség ma táviratilag Milánhoz fordult hozzájárulást kérve a királynénak tett, legújabb ajánlatához. A király válasza még nem érkezett meg.

Azok a hírek, melyek beavatott körökből a kormány és a királyné közt folyó tárgyalásokról a nyilvánosságra jutnak, az egyezséget a leg lehetségesnek mondják. Mettől inkább ragaszkodik Natalia álláspontjához, hogy nem tesz semminemű engedményt, annál inkább befordul ellene a hangulat. Ma már oly hangok emelkedtek, melyek a királyné eljárástát a leghatározottabban elítélik. A helyzet ennél fogva még mindig változatlan. Oly egyének, kik a mérvadó körökkel érintkeznek, beismerik, hogy a regenség és a kormány magatartása Milán királyi é r e y e s g y ő z e l m é n e k t e k i n t e n d ő. E z z e l a z i s b e v a b i z o n y i t v a, h o g y a s z e r b k i r á l y b e f o l y a s a é s h a t a l m a m é g k o r á n s i n o s s z ü n ő f e l b a n. A k o r m á n y m a u j a b u t a s i t á s o k a t v á r M i l á n t ó l B e z e l b ő l.

Azok a hírek, melyek szerint a tárgyalások Gruics Szava és a királyné közt megszakadtak volna, még koraiak, habár ezek a tárgyalások még eddig nem vezettek eredményre. A délután folyamában Persiani orosz követ ismét hosszabb látogatást tett a királynénál. Az hírik, hogy a királyné nővére, Ghika hercegnő, Romániától hosszabb időre Belgrádba jön. Az előkészületekből azt lehet következtetni, hogy a királyné állandóan Belgrádban késztül maradni. Tegnapi (a töntmenten börtünd láda érkezés ide s a szolgálomelyzet is már teljes számban itt van. Sándor király teljesen nyugodtan viseli magát; ahhoz ragaszkodik, hogy mindaddig semmire sem vállalkozik, a mig atyjának [utasításai meg nem érkeznek. Natalia jelleme után ítélve, egyeségek a l i g k é p z e l h e t ő. E z e n t y a j

az a körülmény sem téveszthető szem elől, hogy bíráljai és hívei lelkesen támogatják őt és befolyásolják magatartását.

NAPTAR

Oktober 6. Szombat. Róm. kath. naptár. Plozeid vi. — Prot. naptár: Plozeid. — Görög-orosz naptár (szep. 28.): Ián fogant. — Napkél 6 óra 6 perczok, nyugvók 5 óra 29 perczok. A „Kölösey Egyesület” könyvtára (Szabadegyház tér 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3-4 s pénteken 11-2 óra között.

Az „ARADI KÖZLÖNY”

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre 12 ft — kr
Fél évre 6 „ — „
Negyed évre 3 „ — „
Egy hóra 1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egy évre 14 ft — kr
Fél évre 7 „ — „
Negyed évre 3 „ 50 „
Egy hóra 1 „ 20 „

Kérjük lapunk azon előfizetői, kiknek előfizetése a u g u s t u s v é g é b e n l e j á r t, h o g y e l ő f i z e t e s e i k e t m i e l ő b b m e g u j i t a n i s z e v e s k e d j e n e k, n e h o g y a l a p s z e t k ö l d é s e b e n f e n n a k a d a s á l l j o n b e.

Arad, 1889. október 1.

Az „Aradi Közlöny.” kiadó hivatala.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— Ő Felsége a király nevenapja alkalmából — mint minden évben, — ugy ez idén is városunk dísz tölött magára. Lobogók lengtek a városzházról, s megveházáról, s a többi hivatalos épületekről, a nagyobb vendéglőről stb. — A fényes isteni tisztelet a minoriták templomában délelőtt 10 órakor vette kezdetét, melyet a rá t i v a l y M a n ő p l á b á n o s s z o l g á t a t t t e l j e s s e g é d e l t e l. A t e m p l o m e g é s z e n m e g t e l t; a h a t ó s á g o k é s t e s t t l e t e k k i t d ö t t e t t e g y j e l e n t e k m e g. O t t v o l t a k O r m o s P é t e r a l i s p á n v e z e t e s e a l t t s z é p s z á m m a l a m e g y e t i z t v i s - l ő i; I n s t i t ö r i s z K á l m á n f ö j g y ő z ő a v á r o s t i z t v i s l ő v e l; V a n n a y J á n o s m e g y e i á r v a s z k i e l n ö k; a t ö r v é n y n e z k r e s z é r ö l Ö t t r u b a y K. e l n ö k v e z e t e s e a l t t t ö r v. b i r ó k é s j e g y z ő k; a p é n z t u j g i g a z g a t o s á g t ó l K r a u s z i g a z g a t ó é s D r a h o t o z k y i g a z g. h e l y e t t e s a p é n z t u j t i z t v i s l ő k k e l; t o v á b b á a z á l l a m v a s u t a k ü z l e t v e z e t ő s e g e, P u r c s e l l B é t a b á r, a p o s t a é s t á v i r d a f ő n ö k e. F é n y e s d i s z b e n j e l e n t e k m e g m e g a h o n v. t i z t i k e r é s a c s e n d ö r s é g R o s e n t h a l K á r o l y c s e n d ö r s z á d o s s a l. O t t l á t t u k t o v á b b á K u n o z E l e k i g a z g a t ó a l y o e u m i t a n á r k a r e l é n; S z a b o J ó z s e f i g a z g a t ó a; t a n t ö k é p e z d e t a n á r i k a r a v a l; S z ö l l ö s s y K á r o l y t a p o l g. i s k o l á t ó t s a z e l e m i i s k o l á k i g a z g a t ó i t é s t a n t ó i t.

— Személyi hírek. F á b i á n L á s z l ó f ő i s p á n a s z ö l g é j é b ő l, h o l p á r n a p i g i d ő z ö t t, h a z a j ö t t — O t t r u b a y K á r o l y t ö r v é n y z e k i e l n ö k s z a b a d s á g i d e j e t m e g k e z d t e s z e d i o t t a l t P a g u b a V a z u l v é z i a z e l n ö k i t e n d ö k e t.

— Október hatodika, Budapestén a tud és műegyetemi olvasókör a nemzeti gyásznap emlékére metineet rendez a vigadó díszteremben. Ujjab terv szerint a hazafias ünnepek R o v i e z k y G y u l a, a k o r á n e l h u n y t j e l e s k ö t l ö m é l k e n n e p e l e t a k a j k é s z e k e z n i. K o l o z s v á r o n a z e g y e t e m i k ö r r e n d e z g y á s z ü n n e p e t o k t o b e r 6-án. N a g y e n y e d e n a v á r o s k ö z ö s s e g e s a B e t h l e n f ő i s k o l a i f j u s á g a e g y e s e n a s z o m o r n a p e m l é k e n e k m e g t u n o p l e s e r e. G y ö r ö t t a r e n d e z ő b i z o t t s á g l e l k e s f e l h í v á s t i z e t t a v á r o s h ő l g y e i z e h, m e g h í v a ő k e t a s z e n t B e n e d e k r e n d e k t e m p l o m á b a n t a r t a n d ő ü n n e p r e.

— Az időjárás nem akar jobbra fordulni. Tegnapi egész éjjel esett s az idő megmérősdött. — A szűret ily körülmények között lassan halad előre, mert a sár akadályozza a szőlőszedés munkáját. Sok szőlőgazda egybírkat meg hozza sem fogott a szűrethez s várja a szárazabb időt. De mikor küszönt ez be?

— Kinevezés. S t i p l K á r o l y d r. aradi kir. alügyész ő felsége a király az igazságügyminiszter előterjesztésére kinevezte a budapesti IV. kerületi büntető járásbírószághoz albirva Az aradi társadalom egy rokonszenves tagját veszíti el benne.

— A zónatárifa következtében megelénkült személyforgalomnak a közönségre nézve egyik hátrányos következménye volt az, hogy a vasuti személypénztáraknál, különösen a nagyobb állomásokon, a jegyváltó utasok megtorlódtak s csak nehezen juthattak jegyhez. A magyar államvasutak igazgatósága e bajon azzal akar segíteni, hogy a vasuti jegyek elárútatását bizományképen a postahivatalra ruhazza s így a zónajegyeket a közönség számára minden időben hozzáférhetővé teszi. A postahivatalok a zónajegyek eladásával járó fáradságért bizonyos százalékban részesülnek. A jegyeladás közelebbi

modoztatásnak, valamint az elárútatási jutalék megállapítása céljából, mint értesülünk, a magyar államvasutak igazgatóságánál tanácskozás volt, melyen az igazgatóság és a kereskedelmi miniszterium képviselőin kívül részt vettek a kilencz posta és távirdaigazgatóság képviselői.

— Temesmezei árvaszéki elnöke D e s c h á n A c h i l l e l e n — mint az a mi lapunkban is közölve volt — M a r t i n K á r o l y k ö z i g a z g a t á s i g y a k o r n o k t ö b b r e n d b e l i v á d á k a t e m e l t, a m e l y e k a l a p j á n a k ö z i g a z g a t á s i b i z o t t s á g a p a n a s z o l t e l l e n — s a j á t k é r e l m é r e — a v i s z g a l a t o t e l r e n d e l t e s f o g a n o t a s í v a l a B á r c z y L á s z l ó p é n z t u j i g a z g a t ó t b i z t a m e g. A v i s z g á l a t m á r t e l j e s e n b e v a n f e j z v e, a m e l y e k t o l y a m a n a z e m e l t v á d a k e g y t ö l e g y i g a l a p t a l a n o k n a k b i z o n y u l t a k. E n n e k f o l y t á n M a r t i n K á r o l y j e n t e k e z t a v i s z g á l o b i z o t t s á n a l s j e g y z ő k ö n y v b e f o g l a t t a n y i l a t k o z a t á t, h o g y a t a n u k v a l l o m a s á b ó l s a v i z g á l a t i i r a t o k b ó l m e g g y ő z d ö t t, h o g y f e l j e n t e s e a l a p t a l a n, a n n a k b e n y u j t a s á t m e l y e n s a j n á l j a s a m e g s e r t e t t á r v a s z k i e l n ö k t ö l a j ó h í s z e m ű e n e m e l t, n y i l v á n f e l r e v e z e t e s f o l y t á n v á d o k n a k h i t t v á d á k a t B o c s á n a t o t k é r. — A z i r a t o k a t B á r c z y G y u l a b e r j e s z t e t t e a f ő i s p á n h o z, m i n t a k ö z i g a z g a t á s i b i z o t t s á g e l n ö k é k e.

— Gyászjelentés. Számos családot éjt gyászba S z l a v i t s e k J ó z s e f é p í t é s z e s e l h u n y t a, k i n e k h a l á l á r ó l a k ö v e t k e z ő g y á s z j e l e n t é s k a p t u k: A l ő l i r o t t a k f á j d a l m a s s z í v e l j e n t i k m i n d e n r o k o n, ö s m e r ő s é s j ó b a r á t a i k n e v é b e n i s, f e l e j t h e t l e n t é r j. j ó é d e s a t y a, a p ó s, n a g y a t y a, r o k o n é s b a r á t S z l a v i t s e k J ó z s e f, é p í t é s z e k. 1889. október hó 4-én éjjeli egyenyed 1 órakor, 41 ténék 53-ik a boldog házaságának 30-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hilt tetemei október hó 5-én délután 5 órakor fognak Hárfa-utca 1-6 számú saját házából a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra tetetni. Az engedelmő gyászmisszáló at pedig ugyan e hó 8-án délelőtt 8 órakor í g a helybeli t. Minorita-tyúk szentegyházában az egék Úrának bemutatattai. Legyen a hant könnyű neki! Arad, 1889. október hó 4. Szlavitsa-k József, született Kökuty Anna, neje. Szlavitsa Szidonia, férj. Mihályovits Sándorné, Szlavitsa Emília, Szlavitsa Ilona férj. Regdon Sándorné, Szlavitsa Lajos, gyermekei. Mihályovits Sándor, Regdon Sándor, vejei. Szlavitsa Tamás testvéra, Mihályovits Annuska, Mihályovits József, Regdon István, Regdon Sándor, unokái. Kondorosi József és neje, Kökuthy Ferencz és neje, sógor és sógorbőrli.

— Malólozás. Az aradi kereskedőikar egyik tevékeny tagja S o n n e n f e l d Antal, mint részvétellel értesülünk, tegnapi reggel szédhűs folytán váratlanul elhunyt. A családi gyászjelentés a következő: Alólírotta k fájdalmas szívvel jelentik minden rókón és résztvevő barátai nevében is a felejtethetlenn férj, jó édes atya, testvér, sógor, nagybátya, rókón és barát S o n n e n f e l d A n t a l n a k, 1889. október hó 4-én, reggeli 6 órakor, életének 55-ik s boldog házasságának 18-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai október 6-án, d. u. 3 órakor fognak Zrinyi-utca 4-ik számú házából a helybeli izraelita sírkertben örök nyugalomra tetetni. Nyugodjék békében! Arad, 1889. október 4. Sonnenfeld Antalné szül. Mangel Regina, neje. Sonnenfeld Lajos, Sonnenfeld Andor, Sonnenfeld Cecil, Sonnenfeld Jakab, gyermekei. Sonnenfeld Dávid öz. Deutsch Amália szül. Sonnenfeld, testvére.

— Szegedi küldöttség Baross miniszternél. A szegediek külön kereskedelmi és iparkamartá Shajtanak, a e végből S z u h a f ő i k a p i t a n y v e z e t e s e a l t t k ö l d ö t t s é g e t m e n e s z t e t t e k B a r o s s m i n i s t e r t e h e s, a k i a k ü l d ö t t s é g i e l n ö k b e s z e d é r e v a l a s z o l v a h a n g s u l y o z t a, h o g y S z e g e d t y e j e t r o k o n s z e n v e s é r d e k l ö d é s e t k i s e r i é s a v á r o s i r a n t t á p l a t b a r á t i é r t e l e n e k e d d i g i s k e z s e g g e l i p a r k o d o t t j e l t a d n i o t t, a h o l e s t t h a t t e. M g y e j z z, h o g y a k a m a r á k r e n d e z e s e n é l m a g a i s g o n d o l t S z e g e d r e. É s b á r ö l t e z e t e n h a t á r o z o t t i g é r e t e n n e m t o b e t; d e a u t n y i t k i j e l e n t, h o g y e s e n u g y b e n i s b a r á t i j ö n d u l t a l l a t f o r j a m é r l e g e l n i a l e h e t ő s é g e t S z e g e d k i v á n s á g a n a k t e l j e s i t é s e r e. J e l e z t e á l l a p o t t á r k i s e b b k a m a r á t t e r l e t e k k i k e r e k i t e s e v e l, m e l y a b b a n á l, h o g y z s e r d e k l e t e k r e n a g y o b b t e r h e k n e h á r u l j a n a k, m e r t a f o n t a r t ó t e s t t l e t e k e t u g y a s z e g e d i e k e t i s a z o d d i g i e k n é l n a g y o b b h o z s z á r u l á s i k ö l t s é g e k k e l t e r h e l n i n e m t a r t a n a m e g e n d e k e t e k. A m i n i s t e r k i j e l e n t e s e i t a k ü l d ö t t s é g é l j e n z e s e l f o g a d t a. E z a n t a n a m i n i s t e r a k a m a r á t é r d e k l ö k k e r d é s e k r ö l é s S z e g e d v á r o s i p a r i é s k e r e s k e d e l m i t ö b b k e r d é s t i n t e z t a t a k ü l d ö t t s é g t a g j a i h o z. M a j d a r a k o d o p a r t á l l a p o l a r a t é r t é s m e g e m l i t v e, h o g y k ö z l e b b S z e g e d e n j á r t a r k a p a r t m e g t e k i n t e s e r e, m e g j e g y e z t e, h o g y a h i r e s z t e l e s e k t u l z o t t a k.

— Eljegyzés. A csebei Sz.-István-bánya társulat munkavezetője, H e r b s z t J a k a a m u l t h ó 28-án e l j e g y z t e S t e r n N i n a k i s s a s z e r o n y B o r o s j e n ő n.

— Születtek, meghaltak. Aradváros területén az elmúlt heten született 33

BUDAPESTI TŐZSDE.

Oktober 5-én.

	Pénz	Arany		Pénz	Arany		Pénz	Arany
M. kir. aranyj. adóment. 4 1/2	99 50	99 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság			Záloglevelek.		
M. v. papírszámlák adóment. 5 1/2			Osztrák hitelintézet	303 90	304 10	M. földhitelint. papírtérték 5 1/2	100 75	102 50
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (800 fe.) 5 1/2	94 55	94 85	Osztr.-magyar bank	880	885	" " " " " " 4 1/2	100 75	101 50
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban			I. magyar iparbank	153	156 60	" " " " " " 4 1/2	97 10	97 80
M. 1869. kel. v. k. kötv. (els.) adóment. 5 1/2			Pesti magy. keresk. bank	712	715	" " " " " " 5 1/2	120	121
M. 1873. kel. v. k. kötv. (els.) adóment. 5 1/2			Bécsi bizt. társulat	168	17	" " " " " " 5 1/2	103	104
M. 1876. kel. v. k. kötv. (els.) adóment. 5 1/2	99 75	100 25	Bécsi élet- s. jár. bizt. társ.	215		Kisbirt. orsz. földh.-int. 5 1/2	101 25	102
M. k. földm. kötvények 100 frt drbja	112 25	115	Első magy. általános bizt. társ.	3140	3150	Osztr.-magyar bank o. é. 5 1/2	101 90	102 50
Tiszai s. szegedi kölcsön 4 1/2	137 50	138 50	Foncelere pesti bizt. társ.	66 50	67	" " " " " " 4 1/2	99 60	100 25
M. k. földm. kötvények 5 1/2	137	138	Magyar-francia bizt. társ.		180	" " " " " " 4 1/2	99 60	100 50
M. k. földm. kötvények 1867. zárad. 5 1/2	104 75	105 25	Pannonia viszb. társ.	945	955	Pesti keresk. bank	103	103 50
M. k. földm. kötvények 161. zárad. 5 1/2	104 75	105 25	Concordia malom	528	531	" " " " " " 5 1/2	101	101
M. k. földm. kötvények horvátországi 5 1/2	104 75	105 25	Első budapesti malom	1045	1050	" " " " " " 5 1/2	101 25	101
M. k. földm. kötvények erdélyi 5 1/2	104 75	105 52	Erszéb. malom	242	244	Alhina tak. és hitelint.	101	102
(100 fra 5 1/2)	98 50	99	Hengermalom	595	600			
Szöllőszemavált. kötv. (100 frt) 5 1/2	100	101	Luzsa malom	252	255			
Pest var. kölcsöne 1870. évből 6 1/2	101 50	102	Molnárk és sütők malom	353	357			
Bu " " " " " " " " 1871. évből 6 1/2	107	109	Pannonia malom	755	760			
Bu " " " " " " " " 1880. kölcsöne 6 1/2	100	100 25	Viktoria malom	130	132			
Budap. ált. bankgyes. részvny. 100	100	100 50	"Adria" m. tengeri hajó	175 50	176 50			
Magy. ált. hitelbank 381	281	281 50	Álföld-fiumei vasut 5 1/2					
Magy. jelsz. hitel. II. kib. in. elismv. 99 25	99 25	99 50	Bátaszékf. lomb.-záskány					
Magy. less. s. pénzváltóbank			Déli vasut 5 1/2					
			Eszakkeleti vasut 5 1/2	154 50	155 50			
			Erdélyi vasut 5 1/2	194 50	195 50			
			Győr-sopron-ebenfurti v.	142	143			
			Kassa-oderbergi vasut	160 50	161 60			
			Magyar galiziai vasut	157 60	158			
			M. ny. v. (sz.-győr-grác)	232 50	233			
			Osztrák államas vasut 5 1/2	188	189			
			Pécs-baracsi vasut 5 1/2	246	248			
			Tisza vidéki vasut 5 1/2					
			Osztr. dunagőzhajózási					

9794-1889. h. k.

Hirdetmény.

Jász-Nagykun-Szolnokmegye alispáni hivatala f. évi szeptember hó 29-én 16611. szám alatt kelt átirata szerint Jász-Nagykun-Szolnokmegyében a marhák közt a száj- és körömfájás járványosan lépett fel, ennek folytán azon megyében az országos és heti vásárokról a kérdő állatok és sertések a járvány megszüntetéséig kihirdetéséig kiltatott.

Arad, 1889. október hó 1-én.

Urbányi főkapitány.

1500-1889. sz. áll.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur az 1889. évi szeptember hó 27-én kelt 47401-ik számú rendeletével a kismagyar-arádi államut 4 km. szakasán egy kettős utkaparó-háznak építését 1630 forint 96 krajczár összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkát fogantatásának biztosítása céljából az 1889. évi október hó 12. napjának d. e. 10 órájára az aradmegyei magyar királyi államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajók felhívataknak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költségek után számítandó s a részletes feltételekben előírt, 5 százalékos bányapénzzel ellátott zárt ajánlatokat a kintzött nap délelőtt 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkákra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magyar királyi államépítészeti hivatalnál a rendszeres hivatalos órákban naponta megtekinthetők. Az ajánlatok az engedélyezett összeg után százkilencben kifejezendő árelengedéssel, vagy félhírtelével teendők.

Kelt Aradon, 1889. évi október 1

Pálffy József, királyi főmérnök.

655-1889. gazd. szám.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének a város részére 1890. évben szükséges len. és tügyfaanyagok szállításának elvállalása iránt folyó évi október hó 3-án a. s. 10 órákor arlejtést tart.

Kikiáltási-ár arjegyzék szerint Bányopénzzel letendő 100 forint készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bányopénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri s elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1889. évi szeptember hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos, aljegyző.

M. kir. államvasutak Üzletvezetősége Szegeden.

Ad 22282. szám.

Pályázat.

A magyar királyi államvasutak Bród állomásán folyó évi november hó 30-án megtrésedő

vendéglő-üzletének berletére

ezen nyilvános pályázat nyitja ik.

Felhívataknak emnélfogva mindazok, kik az említett pályavendéglőt bére venni kívánják, hogy kellőleg felszerelt ajánlatukat folyó évi október hó 31-ig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségéhez nyújtsák be.

A pályázati feltételek a nevezett üzletvezetőség III-ik (forgalmi) osztályánál megtekinthetők Szeged, 1889. szeptember 22-én.

Az üzletvezetőség.

M. k. államvasutak. 61862-89. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak vonalain szükséges folyt a czeblől való 100 csoport 4°51'26" szögű s rendszerű egyszerű teljes keresztelés szállítására nyilvános pályázat hirdetik.

Az ívönként 50 kr. magyar bélyegjeggyel ellátott és lepecsételt ajánlatok a következő kúccimmel: „Ajánlat 6186-89 számhoz folyt czeblől való keresztelések szállítására, 1889. évi október hó 19-iki déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár beszerzési (A: V.) szakosztályánál (B:apest, Andrássy-ut 75. sz. I. em. 47. ajtó) átadandók, illetve postán odaküldendők.

Bánatpénz fejében az ajánlt keresztelések értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1889. évi október hó 18-ának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Az ezen szállításra vonatkozó közelebbi feltételek és módok az említett anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál és a m. kir. államvasutak mindegyik üzletvezetőségénél megtekinthetők.

Budapest, 1889. szeptember 9.

Az igazgatóság.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földművelésügyi magy. kir. Miniszter 1888. évi szeptember hó 11-én 4615-III. sz. a következő körrendeletet bocsátott ki:

A ragados száj és körömfájás elhurocolásának megakadályozása végett az 1888. évi VII. t. cz. 38 §-a alapján szarvasmarhák, továbbá a juhoknak és kecskéknak a budapesti vásárra labon való hajtását ezenel megiltom.

Arad sz. kir. város tanácsának 1889. évi szeptember 14-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.

Arlejtési hirdetmény.

Arad szabad királyi város gazdasági székének város részére 1890. évi január hó 1-étől kezdődő 3 éven át szükséges nyomtatványok elkészítésének elvállalása iránt folyó évi október hó 8-án délelőtt 10 órákor arlejtést tart. Kikiáltási-ár arjegyzék szerint,

Bányopénzzel letendő 100 forint készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bányopénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri s elfogadja.

Az arlejtési feltételek és az arjegyzék a gazdasági tanácsnoknál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1889. évi szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos, aljegyző.

Hirdetmény.

Az utóbbi időben az ebek gyakran dühösködtek, nehogy járványossá váljon, s a dühösködés harapása által az emberekre, és házi állatokra át szarvasmarha, a nagyméltóságú m. kir. földművelés ipar és kereskedelem ügyi miniszterium 1886. évi 13062 sz. a. kelt rendelete alapján a következő óvintézkedések tételnek közhírre.

Minden kutyának vagy más házi állatnak tulajdonosa a dühnek retakalni kitérőse ellen a legnagyobb elővigyázatra utasítatik.

A kutyák eledeiben és italban szükséglet ne szenvedjenek azoknak rohadat vagy büzös húst, vért, zsírt vagy ilyféle táplálékot adni tilos, a kenyér melyet a kutyák eledelel kapnak sületlennek vagy melegnek lenni nem szabad, nagyon hasznos nekik sózott kenyér és csont, ellenben forró étel ártalmas.

A kutyák mindég tisztán tartandók, bolyhosok megnyirandók és gyakran vízben usztatandók, azokat ingerelni és nemidőszónok kielégítésében akadályozni tilos.

Kutyáknak felügyelet nélküli futkórozását tilni nem szabad, miután más kutyákkal összemarokadásra alkalmat kapnak, a mérges kutyák lánczon tartandók.

Ha ezen elővigyázat mellett is a kutyán korjelek vétetnek észre, t. i. a kutyák morogva, szomorú, lassan egyik helyről a másikra húzódk, elbuvik, szokott tulajdonságaitól eltér, ismeretes személyek iránt ellenségesek, minden tárgyat harapásra hajlandónak mutatkozik, azonnal láncra teendő és a rendőrségnek bejelentendő, miután kétséget nem szenved, hogy a düh kitérőse fenyeget.

Ki ezen bejelentést elmulasztja, szigorú büntetés alá esik.

Mint hogy a házi állatok résztesetb marása által vagy más veszet állattal érintkezés folytán befertőzöttnek lehetnek a nélkül, hogy arról valamin a tulajdonos tudna, emnélfogva köteles mindenki ha állatain a düh jeleit: ingerült visélet, dühösség, böszültséget eláruló rekedt hang, személyek és tárgyak irányában ellenséges magaviselet, sértésre törekvés, - figyelemmel kísérni, ly állatot megkötni és a kapitányi hivatalnál bejelenteni köteles.

Arad, 1889. szeptember 11.

Urbányi, főkapitány.

1553-1889.

Hirdetmény.

Az 1890. évi egyes adó kivetési munkálataknak fogantatás veendő, felhívatik Arad sz. k város lakossága, miszerint az adókötöles egyének és tárgyak összeírására kiküldött hatóságok közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valótlan beindásokkal tévitra vezet, vagy munkájokban bármimódon akadályozza, az 1883. évi XLIV. t. cz. 10. §-a értelmében 1-50 frtig terjedhet bírságot lesz sujtanód.

Eelhívatik továbbá a város köznöcsége, miszerint az adókivetés alapján szolgálód vallomási ivatek, melyek ingyen, vétbizon, itvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kiűzött határidők alatt, a polgármester megbízásából Kiliényi János adóügyi alszámvevőnél, a saját érdekében beadni el ne mulasztja, és pedig:

A házberjöveldelmi vallomásokot az állami vagy községi, vagy állami és községi adómentes lakrészek külön feltüntetése mellett f. é. november 15-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó üzletek, kereskedések vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jöveldem hasznóbajtó foglalkozások jöveldemeire vonatkozó vallomásokot f. é. november 15-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó meghatározott évi vagy havi fizetést élvezők évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásaikat, - továbbá a tőkekamat-adó tárgyat képező kamat- vagy életjáradékra vonatkozó vallomásokot f. évi november 15-ig.

Az általános jöveldelmi pótdadó kiszámításánál levonandó ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg fizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokot folyó évi december 15-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek jöveldemeikre vonatkozó vallomásaikat 1890. évi február 28-ig.

A fentértett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztek, miszerint a házberadó és III. osztályu kereseti adó az 1890., 1891. és 1892. évekre fog ez uttal megállapíttatni, továbbá, hogy az adótárgyaknak és adókötöles jöveldemeinek a kincstár megkérésítésa céljából való eltítokolása az 1883. XLIV. törvényzikk 100. §-a értelmében 1-500 frtig terjedhet bírságotást von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1889. szept. 28-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Arad sz. k. város állami italmérés adójára az 1890-1892 évekre leendő biztosítása céljából az aradi tek. pénz ügyigazgatóság által az egyezkedési tárgyaláson a határidőül folyó évi október hó 15. napjának délelőti 9 órájára a városháza emeleti kisternébe kitűzetvén, - az adókötöles felek a fenti napon velük megtartandó egyezkedési tárgyalásra, melynél bányapénz vagy biztosíték letételére nem kötelezvék, - személyesen megjeleni vagy magukat kellő írásbeli meghatalmazott által képviseltetni ez uton felhívataknak.

Arad 1889, október 3.

Institóris Kálmán, főjegyző, helyettes polgármester.